

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5MCdo/53/2012
Identifikačné číslo spisu:	8110221746
Dátum vydania rozhodnutia:	13.05.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Helena Haukvitzová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:8110221746.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov 1/ P. K., 2/ P. K. obaja bývajúci v V., proti žalovanému Slovenskému poľovníckemu zväzu, poľovnícke združenie Borkút Prešov, so sídlom v Prešove, Botanická 1, IČO: 31 304 133, o náhradu škody, vedenej na Okresnom súde Prešov od sp.zn. 16C 173/2010, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 8. novembra 2011 sp.zn. 11 Co 65/2011, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Prešove z 8. novembra 2011 sp.zn. 11 Co 65/2011 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Žalobcovia 1/ a 2/ sa žalobou podanou na súde 2. septembra 2010 domáhali, aby súd uložil žalovanému povinnosť nahradiť im škodu v sume 258,20 €, ktorá im vznikla zásahom diviacej zveri na plodinách pestovaných na pozemkoch patriacich do ich vlastníctva tvrdiac, že vzniknutú škodu podľa § 69 zákona č. 274/2009 Z.z. je povinný nahradiť žalovaný, ktorý nevykonal žiadne účinné opatrenia na predchádzanie vzniku škody na majetku iných osôb.

Okresný súd Prešov rozsudkom z 31. marca 2011 č.k. 16 C 173/2010-103 zamietol žalobu žalobcov a súčasne im uložil povinnosť zaplatiť žalovanému na účet jeho právneho zástupcu trovy konania vo výške 135,48 €, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že zákon č. 274/2009 Z.z. o poľovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o poľovníctve“) ako lex specialis k Občianskemu zákonníku obsahuje v § 70 ods. 1 a 2 osobitnú úpravu týkajúcu sa podmienok včasnosti a relevantnosti uplatnenia nároku na náhradu škody na poľnohospodárskych pozemkoch, poľných plodinách, poľnohospodárskych porastoch a lesných porastoch spôsobenú nesprávnym užívaním poľovného revíru. Z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že v lehote 15 dní odo dňa keď žalobcovia škodu zistili, túto žalovanému nahlásili, ale v tomto uplatnenom nároku neuviedli aké opatrenia vykonali na zabránenie škôd, ani nenahlásili požadovanú výšku náhrady škody. Keďže pri uplatnení nároku na náhradu škody nedodrжали žalobcovia zákonom upravený postup vyplývajúci z ustanovenia § 70 ods. 2 zákona o poľovníctve, ktorý požadoval

kumulatívne splnenie všetkých predpokladov, ich nárok na náhradu škody zanikol, preto súd žalobný návrh zamietol bez skúmania žalobcami tvrdeného nesprávneho užívania poľovného revíru, ktoré pre posúdenie žalovaného nároku nemalo žiadny vplyv. O trovách konania rozhodol súd podľa zásady úspechu vo veci v zmysle ustanovenia § 142 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Prešove na odvolanie žalobcov uznesením z 8. novembra 2011 sp.zn. 11 Co 65/2011 zrušil rozsudok súdu prvého stupňa, konanie zastavil a vyslovil, že po právoplatnosti tohto uznesenia súd vec postúpi Obvodnému lesnému úradu v Prešove. Žalovanému náhradu trov konania nepriznal. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobcovia si uplatnili nárok na náhradu škody v zmysle § 70 zákona č. 274/2009 Z.z. o poľovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Podľa § 79 ods. 1 zákona o poľovníctve na konanie podľa tohto zákona sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní, ak tento zákon neustanovuje inak. Ustanovenie § 79 ods. 2 zákona o poľovníctve obsahuje výpočet tých konaní, na ktoré sa všeobecný predpis o správnom konaní nevzťahuje. So zreteľom na uvedené ustanovenia odvolací súd dospel k záveru, že všeobecný predpis o správnom konaní sa vzťahuje na konanie podľa § 70 citovaného zákona, s tým, že o tomto nároku v prvom stupni je miestne príslušný orgán štátnej správy poľovníctva, v ktorého územnom obvode leží najväčšia časť poľovných pozemkov, ktorých sa konanie týka (§ 79 ods. 4 citovaného zákona), teda Obvodný lesný úrad v Prešove. Z týchto dôvodov odvolací súd podľa § 221 ods. 2 O.s.p. zrušil rozsudok súdu prvého stupňa, konanie zastavil a vec postúpil orgánu, do právomoci ktorého patrí. O trovách konania rozhodol tak, že ich náhradu žalovanému nepriznal, hoci bol v konaní úspešný a to z dôvodu, že nenamietal právomoc súdu a z tohto hľadiska nešlo z jeho strany o účelne vynaložené trovy právneho zastúpenia.

Na základe podnetu Obvodného lesného úradu v Prešove, ako osoby dotknutej rozhodnutím súdu, napadol generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) mimoriadnym dovolaním uznesenie Krajského súdu v Prešove z 8. novembra 2011 sp.zn. 11 Co 65/2011 vo výroku o zrušení rozsudku súdu prvého stupňa a postúpení veci Obvodnému lesnému úradu v Prešove. Mimoriadne dovolanie odôvodnil tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení otázky právomoci súdu, a preto je konanie zaťažené vadou v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. a je daný dovolací dôvod podľa § 243f ods. 1 písm. a/ O.s.p. V mimoriadnom dovolaní poukázal na to, že zákon o poľovníctve v ustanovení § 74 ods. 1, ods. 2 taxatívne vymedzil prípady, v ktorých rozhoduje obvodný lesný úrad, pričom právomoc konať a rozhodovať vo veciach návrhu na náhradu škody podľa § 70 zákona č. 274/2009 Z.z. mu nezveril. Mal za to, že na prejednanie a rozhodnutie o nároku na náhradu škody podľa § 70 zákona č. 274/2009 Z.z. nie je daná právomoc obvodného lesného úradu, na prejednanie a rozhodnutie o takomto nároku je daná právomoc súdu. V predmetnej veci bola predmetom nároku žalobcov náhrada škody, ktorá im vznikla na poľnohospodárskych plodinách, pestovaných na pozemkoch v ich vlastníctve, ktorú škodu si podľa § 70 zákona č. 274/2009 Z.z. uplatnili voči žalovanému, považujúc ho za zodpovedného za spôsobenú škodu v zmysle § 69 zákona č. 274/2009 Z.z. Oprávnenie na prejednanie a rozhodovanie o nárokoch na náhradu škody nebolo možné podľa generálneho prokurátora založiť na právnej úprave obsiahnutej v § 79 zákona o poľovníctve. Logickým výkladom ustanovení § 79 zákona č. 274/2009 Z.z. v kontexte s účelom zákona o poľovníctve možno dospieť k záveru, že právna úprava zakotvená v uvedenom ustanovení sa vzťahuje na všetky konania o právach a povinnostiach v zmysle zákona o poľovníctve, v ktorých zákonodarcu zveril právomoc orgánom štátnej správy na úseku poľovníctva ustanovenú v tomto zákone. Nárok žalobcov na náhradu škody spôsobenej diviачou zverou na poľnohospodárskych plodinách, vypestovaných na pozemkoch patriacich do ich vlastníctva, zakladá zodpovednosť podľa zákona č. 274/2009 Z.z., z ktorých dôvodov uplatnenie nároku musí spĺňať zákonné podmienky ustanovené v tomto zákone, avšak na prejednanie a rozhodovanie o spore medzi účastníkmi, ktorý má prvky občianskoprávneho charakteru, nie je oprávnený orgán štátnej správy na úseku poľovníctva v zmysle zákona č. 274/2009 Z.z., takýto spor v rámci svojej právomoci (§ 7 O.s.p.) rieši súd v občianskom súdnom konaní. Z týchto dôvodov dospel k záveru, že zastavenie konania z dôvodu nedostatku procesnej podmienky v postupe všeobecného súdu, ku ktorému došlo v dôsledku chybného právneho posúdenia právomoci súdu, treba považovať za odopretie ústavou upraveného práva na súdnu ochranu a naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 237 písm. f/ O.s.p., preto navrhol mimoriadnym dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Poukázal tiež na to,

že Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 22. augusta 2012 sp.zn. 6 Rks 1/2012 rozhodol, že na prejednanie a rozhodnutie o nároku žalobcov na náhradu škody podľa § 70 zákona č. 274/2009 Z.z. o poľovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov nie je daná právomoc Obvodného lesného úradu v Prešove a na prejednanie a rozhodnutie je daná právomoc súdu.

Žalobcovia ani žalovaný sa k mimoriadnemu dovolaniu nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.) po zistení, že mimoriadne dovolanie podal včas (§ 243g O.s.p.) generálny prokurátor (§ 243e ods. 1 O.s.p.) na základe podnetu osoby rozhodnutím dotknutej (§ 243e ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243a ods. 3 O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je opodstatnené.

Podľa § 243e ods. 1 O.s.p. ak generálny prokurátor na základe podnetu účastníka konania, osoby dotknutej rozhodnutím súdu alebo osoby poškodenej rozhodnutím súdu zistí, že právoplatným rozhodnutím súdu bol porušený zákon (§ 243f), a ak to vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu a túto ochranu nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, podá proti takémuto rozhodnutiu súdu mimoriadne dovolanie.

V zmysle § 243f ods. 1 O.s.p. mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237, b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom mimoriadneho dovolania, ale i v mimoriadnom dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom neposudzuje len podľa toho, ako boli v mimoriadnom dovolaní označené, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

Vzhľadom na obsah mimoriadneho dovolania ako aj zákonnú povinnosť (§ 243i ods. 1 v spojení s § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na posúdenie dovolacích dôvodov uvedených výslovne v mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky, ale sa zaoberal aj otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p. O vadu tejto povahy ide vždy vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Vady v zmysle § 237 písm. a/ až e/, g/ O.s.p. generálny prokurátor Slovenskej republiky nenamietal a tieto neboli zistené ani dovolacím súdom.

Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliaďnúť aj vtedy, ak nie je namietaná, je procesná vada konania, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p., nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej základom je porušenie iných procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní. Medzi takéto vady patrí napríklad skutočnosť, že rozhodnutie odvolacieho súdu vychádza z neúplného alebo nesprávne zisteného skutkového stavu veci z dôvodu, že súd pri vykonávaní dokazovania nepostupoval v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku, že odvolací súd pri svojom rozhodovaní vychádzal z iného skutkového základu, než súd prvého stupňa bez toho, aby postupoval podľa § 213 ods. 3 O.s.p. a pod. Výskyt takejto vady nebol v mimoriadnom dovolaní namietaný a dovolací súd ju ani nezistil.

Z obsahu mimoriadneho dovolania vyplýva, že generálny prokurátor ako dovolací dôvod uplatňuje ustanovenie § 243f ods. 1 písm. a/ O.s.p. a konkrétne vadu konania uvedenú v § 237 písm. f/ O.s.p., ktorú videl v tom, že odvolací súd nesprávne posúdil otázku právomoci súdu, keď dospel k záveru, že prejednanie uplatneného nároku na náhradu škody patrí do právomoci obvodného lesného úradu.

Podľa ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) je potrebné rozumieť taký postup súdu, ktorým účastníkovi konania odníma tie procesné práva, ktoré mu zákon priznáva. K odňatiu možnosti konať pred súdom môže dôjsť nielen činnosťou súdu, ktorá rozhodnutiu predchádza, ale aj samotným rozhodnutím. Takýmto rozhodnutím môže byť aj uznesenie o zastavení konania pre nedostatok procesnej podmienky, ak záver súdu o tejto otázke nie je správny a konanie v skutočnosti nedostatkom podmienky konania netrpí.

Postup súdu, ktorým sa účastníkovi konania odňala možnosť konať pred súdom zakladá porušenie práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), porovnaj napr. sp.zn. III. ÚS 156/06, sp.zn. III. ÚS 331/04, sp.zn. II. ÚS 174/04.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava“), každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach a záväzkoch.

Podľa stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) zmyslom a účelom základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (aj čl. 6 ods. 1 dohovoru) je zaručiť každému reálny prístup k súdu. Tomu zodpovedá povinnosť všeobecného súdu o veci konať a rozhodnúť (m.m. I. ÚS 62/97, II. ÚS 26/96). K porušeniu základného práva na súdnu ochranu by došlo vtedy, ak by komukoľvek bola odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a ak by súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu (žalobe) fyzickej osoby alebo právnickej osoby (napr. I. ÚS 35/98).

Zastavenie konania z dôvodu nedostatku procesnej podmienky v postupe všeobecného súdu, ku ktorému došlo v dôsledku chybného právneho posúdenia právomoci súdu, treba považovať za odopretie ústavou upraveného práva na súdnu ochranu (obdobne I. ÚS 37/95), v konečnom dôsledku znamenajúceho odmietnutie spravodlivosti (denegatio iustitiae) a naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 237 písm. f/ O.s.p., čo je v rozpore s čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 6 ods. 1 dohovoru. Tento dôsledok sa v sporovom občianskom súdnom konaní prejavuje predovšetkým vo vzťahu k žalobcovi, ktorý sa so žalobou obracia na súd o poskytnutie ochrany svojich práv a ktorý zásadne disponuje konaním a jeho predmetom.

Ak súd zastaví konanie z dôvodu nedostatku právomoci, i keď pre tento procesný postup neboli dané predpoklady, odníma účastníkovi konania možnosť pred súdom konať (R 82/2002).

Vzhľadom na vyššie uvedené a s prihliadnutím na námietky generálneho prokurátora, dovolací súd predovšetkým skúmal, či v danom prípade odvolací súd dospel k správnejmu záveru, že vec nepatrí do právomoci súdu a teda, či zastavením konania odňal žalobcom možnosť konať pred súdom. Právomoc sa všeobecne posudzuje ako oprávnenie určitého štátneho orgánu (v tomto prípade súdu) riešiť otázky, ktoré sú zákonom zverené do jeho kompetencie.

Súdy podľa čl. 142 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava“) okrem iného rozhodujú v

občianskoprávných a trestnoprávných veciach; súde preskúmajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, ak tak ustanoví zákon.

Podľa § 7 ods. 1 O.s.p. do právomoci súdov v občianskom súdnom konaní patrí prejednanie a rozhodovanie sporov a iných právnych vecí, ktoré vyplývajú z občianskoprávných, pracovných, rodinných, obchodných a hospodárskych vzťahov, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány. Podľa § 7 ods. 3 O.s.p. iné veci prejednávajú a rozhodujú súde v občianskom súdnom konaní, len ak to ustanovuje zákon.

Zákonom č. 180/2013 Z.z. o organizácii miestnej štátnej správy, účinným od 1. januára 2014 boli zrušené obvodné lesné úrady (§ 8 písm. c/). V zmysle § 9 ods. 1 zákona č. 180/2013 Z.z. obvodné úrady zriadené podľa predpisov účinných do 30. septembra 2013 sú okresné úrady podľa tohto zákona. Pôsobnosť obvodného úradu životného prostredia, obvodného pozemkového úradu, obvodného lesného úradu, obvodného úradu pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie a správy katastra ustanovená osobitnými predpismi prechádza na okresný úrad (§ 9 ods. 4 zákona č. 180/2013 Z.z.). Podľa čl. XXXV bod 8 zákona o organizácii miestnej štátnej správy sa slová "obvodný lesný úrad" vo všetkých tvaroch v celom texte zákona č. 274/2009 Z.z. o poľovníctve okrem § 80 ods. 6, 7 a 11 až 13 a § 81 ods. 2 nahrádzajú slovami "okresný úrad" v príslušnom tvare.

V danej veci otázku právomoci súdu na prejednanie a rozhodnutie žalobcami uplatneného nároku na náhradu škody spôsobenej im diviачou zverou na poľnohospodárskych plodinách pestovaných na pozemkoch patriacich do ich vlastníctva je potrebné posudzovať najmä so zreteľom na špeciálnu úpravu poľovníctva vykonanú zákonom č. 274/2009 Z.z. o poľovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o poľovníctve“).

Účelom zákona č. 274/2009 Z.z. o poľovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (§ 1 ods. 1) je upraviť podmienky zachovania druhovej pestrosti a zdravých populácií voľne žijúcej zveri a jej prirodzených biotopov, uznávanie, zmeny a využitie poľovných revírov, poľovnícke hospodárenie, plánovanie a dokumentáciu, ochranu poľovníctva a zveri, starostlivosť o zver, zlepšovanie životných podmienok zveri a pôsobnosť poľovníckej stráže, vznik, registráciu a zánik poľovníckej organizácie, organizáciu, postavenie a pôsobnosť Slovenskej poľovníckej komory (ďalej len „komora“), podmienky na lov a zužitkovanie zveri, náhradu škody spôsobenej poľovníctvom, zverou a na zveri, pôsobnosť orgánov štátnej správy na úseku poľovníctva a štátny dozor v poľovníctve, zodpovednosť za porušenie povinností ustanovených týmto zákonom.

Podľa § 69 ods. 1 zákona č. 274/2009 Z.z. užívateľ poľovného revíru zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym užívaním poľovného revíru. Za nesprávne užívanie poľovného revíru na účely tohto zákona sa považuje poľovnícke hospodárenie, ktoré je v rozpore s § 26 ods. 1 písm. a/, c/, d/, f/, h/, i/, l/ a m/.

Z ustanovenia § 69 ods. 2 zákona č. 274/2009 Z.z. vyplýva, že užívateľ poľovného revíru je povinný uhradiť škodu spôsobenú nesprávnym užívaním poľovného revíru na poľovných pozemkoch alebo na poľných plodinách dosiaľ nezobratých, viniči alebo na lesných porastoch.

Podľa § 69 ods. 5 zákona č. 274/2009 Z.z. vlastník alebo nájomca poľovných pozemkov je povinný urobiť primerané opatrenia na zabránenie vzniku škôd spôsobených zverou, pričom nesmie zver zraňovať. Za primerané opatrenia sa považuje najmä výsev odpútačiacich plodín a výsadba ohryzových plôch. Ak vlastník alebo nájomca poľovných pozemkov takéto opatrenia neurobí, znáša škodu podľa miery jeho zavinenia.

V zmysle § 70 ods. 1 zákona č. 274/2009 Z.z. nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym užívaním poľovného revíru si uplatní poškodený u užívateľa poľovného revíru pri škodách na

a/ poľnohospodárskych pozemkoch, poľných plodinách a poľnohospodárskych porastoch do 15 dní odo dňa, keď škodu zistil, do dvoch mesiacov odo dňa, keď škoda vznikla,

b/ lesných porastoch, ak škody vznikli od 1.júla predchádzajúceho kalendárneho roka do 30. júna

nasledujúceho kalendárneho roka, v lehote 30 dní od uplynutia uvedeného obdobia.

Podľa § 70 ods. 2 zákona č. 274/2009 Z.z. súčasne s uplatnením nároku na náhradu škody nesprávnym užívaním poľovného revíru uvedie poškodený výšku škody. Ak poškodený vlastník alebo nájomca poľovných pozemkov v lehotách uvedených v odseku 1 vznik škody nenahlási a súčasne nenahlási požadovanú výšku náhrady a neuvedie opatrenia, ktoré vykonal na zabránenie škôd spôsobených zverou, jeho nárok na náhradu škody zaniká. Ak bola škoda spôsobená na poľnohospodárskych plodinách a poľnohospodárskych porastoch a jej rozsah sa dá zistiť len v čase zberu, poškodený uvedie jej výšku do 15 dní po vykonaní zberu.

Z ustanovenia § 71 ods. 1 zákona č. 274/2009 Z.z. vyplýva, že štátnu správu na úseku poľovníctva vykonávajú orgány štátnej správy poľovníctva. Podľa odseku 2 tohto ustanovenia orgánmi štátnej správy na úseku poľovníctva sú: a/ ministerstvo, b/ okresný úrad v sídle kraja, c/ okresný úrad.

V zmysle § 74 ods. 1 zákona č. 274/2009 Z.z. o poľovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 274/2009 Z.z.“), Okresný úrad rozhoduje v prvom stupni o a) uznaní alebo zmene hraníc poľovného revíru, samostatnej a uznanej zvernice, samostatnej a uznanej bažantnice alebo o ich zániku podľa § 3, 4, 6, 7, 9 a 10, b) vyhlásení pozemkov za nepoľovné plochy na návrh Ministerstva obrany Slovenskej republiky alebo Ministerstva vnútra Slovenskej republiky v záujme bezpečnosti občanov alebo ochrany štátu alebo na žiadosť vlastníka pozemku podľa § 4 ods. 7; rozhoduje aj o vyhlásení pozemku za poľovný pozemok podľa § 4 ods. 8, c) poverení na zabezpečenie ochrany poľovníctva a starostlivosti o zver podľa § 4 alebo § 13, d) o zániku zmluvy podľa § 17 ods. 1 písm. h), e) povolení výnimky zo zákazu podľa § 24 ods. 9, f) zabezpečení plnení plánov, ak užívateľ poľovného revíru bez vážnych dôvodov plány neplní a hrozí z tohto dôvodu vznik škôd na poľnohospodárskych kultúrach alebo na lesných porastoch podľa § 56, g) povolení lovu zveri na nepoľovných plochách okrem lovu zveri vo farmových chovoch a poveruje vykonaním lovu osoby podľa § 56, h) zákazoch alebo obmedzeniach na vykonávanie určitej činnosti a ukladá opatrenia pri zistení nedostatkov pri výkone štátneho dozoru podľa § 75, i) prejednáva priestupky podľa § 76 a ukladá pokuty za správne delikty podľa § 78.

Podľa § 74 ods. 2 zákona č. 274/2009 Z.z. Okresný úrad ďalej

- a) zaraďuje poľovný revír do kvalitatívnych tried v príslušnej poľovnej oblasti alebo poľovnej lokalite a určuje normované kmeňové stavy zveri podliehajúcej poľovníckemu plánovaniu podľa § 8,
- b) eviduje zmluvu a vedie register zmlúv podľa § 16,
- c) eviduje zmluvu vlastníkov podľa § 12 a dohodu zmluvných strán o zániku zmluvy podľa § 17,
- d) zriaďuje chovateľskú radu a schvaľuje štatút chovateľskej rady podľa § 18,
- e) vymenúva a odvoláva poľovníckeho hospodára podľa § 19,
- f) vydáva súhlas na vypúšťanie zveri, ktorá je po rehabilitácii a je zároveň chráneným druhom živočícha, do poľovného revíru podľa § 22,
- g) vykonáva skúšku odbornej spôsobilosti uchádzača za člena poľovníckej stráže podľa § 27, vymenúva členov poľovníckej stráže, vedie ich zoznam a vyškrťáva člena poľovníckej stráže zo zoznamu podľa § 28,
- h) schvaľuje výhľadové plány poľovníckeho hospodárenia podľa § 30,
- i) schvaľuje ročné plány poľovníckeho hospodárenia podľa § 30,
- j) kontroluje a mení schválené plány poľovníckeho hospodárenia a vyžaduje odstránenie zistených nedostatkov podľa § 30,
- k) spolupracuje s obvodnou komorou pri príprave uchádzačov o skúšku poľovníckeho hospodára, organizuje skúšku podľa § 50 ods. 1 písm. b),
- l) navrhuje komore odobratie poľovného lístka podľa § 51,
- m) povoľuje užívateľovi poľovného revíru úpravu stavu zveri podľa § 56 ods. 1,
- n) povoľuje v čase ochrany zveri mimoriadny lov chorej alebo poranenej zveri a lov zveri na účely výcviku a skúšok poľovných psov alebo poľovných dravcov podľa § 56 ods. 4,
- o) schvaľuje plán spoločných poľovačiek na malú zver a diviačiu zver a zmenu schváleného termínu konania podľa § 58 ods. 4,

- p) povoľuje výnimku na individuálny lov zajaca poľného a kráľika divého podľa § 58 ods. 6,
- q) vykonáva kontrolu pôvodu ulovenej zveri podľa § 64,
- r) vykonáva štátny dozor v poľovníctve podľa § 75.

V zmysle § 79 ods.1 zákona o poľovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov na konanie podľa tohto zákona sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 79 ods. 2 zákona č. 274/2009 Z.z. všeobecný predpis o správnom konaní sa nevzťahuje na

- a) posúdenie projektu podľa § 6 a 7,
- b) zaradenie poľovného revíru do kvalitatívnej triedy podľa § 8,
- c) evidenciu zmluvy vlastníkov podľa § 12 alebo zmluvy podľa § 13,
- d) vymenovanie a odvolanie poľovníckeho hospodára podľa § 19 a členov poľovníckej stráže podľa § 28,
- e) schválenie alebo zmenu poľovníckych plánov podľa § 30,
- f) vydanie povolenia podľa § 56 ods. 1 a 3,
- g) rozhodovanie ministerstva podľa § 72 okrem písmena d),
- h) rozhodovanie okresného úradu v sídle kraja podľa § 73 okrem písmena c),
- i) rozhodovanie okresného úradu podľa § 74 ods. 1 písm. h) a i) a § 74 ods. 2 okrem ukladania pokút za iné správne delikty podľa § 78.

Z ustanovenia § 79 ods. 4 zákona č. 274/2009 Z.z. vyplýva, že na konanie v prvom stupni je miestne príslušný orgán štátnej poľovníctva, v ktorého územnom obvode leží najväčšia časť poľovných pozemkov, ktorých sa konanie týka.

Zákon č. 274/2009 Z.z. v ustanovení § 74 ods. 1, ods. 2 taxatívne vymedzil prípady, v ktorých rozhoduje okresný úrad (predtým obvodný lesný úrad). Keďže zákon č. 274/2009 Z.z. o poľovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov výslovne nezveril právomoc rozhodnúť spory o nároku na náhradu škody v zmysle § 70 tohto zákona do právomoci orgánu štátnej správy na úseku poľovníctva (okresný úrad, okresný úrad v sídle kraja, ministerstvo), nie je možné na uvedené konanie aplikovať ustanovenia všeobecného predpisu o správnom konaní v zmysle § 79 ods.1 zákona č. 274/2009 Z.z. Uvedený predpis sa uplatní len v tom prípade, pokiaľ má orgán štátnej správy vymedzenú právomoc vo veci konať a rozhodnúť, na základe citovaného ustanovenia však nemožno založiť právomoc orgánu štátnej správy spor prejednať a rozhodnúť. V prejednávanej veci je podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky daná právomoc súdov Slovenskej republiky, a to podľa § 7 O.s.p. To totiž ustanovuje, že ak podľa osobitného zákona nie je zverená právomoc prejednať a rozhodnúť spor inému orgánu a ide o spor vyplývajúci z občianskoprávných vzťahov, takýto spor prejednávajú a rozhodujú súdy.

Z obsahu spisu vyplýva, že v prejednávanej veci predmetom konania je žalobcami uplatnený nárok na náhradu škody spôsobenej diviачou zverou na poľnohospodárskych plodinách nachádzajúcich sa na pozemku v ich vlastníctve. Nárok na náhradu škody si žalobcovia uplatnili v zmysle § 70 zákona č. 274/2009 Z.z. Systém občianskoprávnej zodpovednosti za škodu tvoria okrem všeobecnej zodpovednosti za škodu upravené v § 420 a nasl. Občianskeho zákonníka aj prípady osobitnej zodpovednosti za škodu upravené jednak v Občianskom zákonníku a iných zákonoch. Nárok na náhradu škody v zmysle zákona o poľovníctve tak predstavuje prípad tzv. osobitnej zodpovednosti za škodu, pričom zákon o poľovníctve je v danej veci lex specialis vo vzťahu k Občianskemu zákonníku. Zákon o poľovníctve ako lex specialis v ustanoveniach § 69 a 70 ustanovuje subjekt zodpovedný za náhradu škody, subjekt oprávnený domáhať sa náhrady škody, ako aj podmienky vzniku zodpovednosti za škodu a osobitné predpoklady pre uplatnenie tohto nároku. V ostatných neupravených otázkach sa subsidiárne uplatnia všeobecné ustanovenia Občianskeho zákonníka o zodpovednosti za škodu, pričom na prejednanie a rozhodovanie sporu vzniknutého z občianskoprávnej zodpovednosti sú vecne príslušné súdy podľa § 7 O.s.p.

Dovolací súd poznamenáva, že Najvyšší súd Slovenskej republiky už uznesením z 22. augusta 2012

sp.zn. 6 Rks 1/2012, na návrh Obvodného lesného úradu v Prešove na rozhodnutie o právomoc medzi súdom a orgánom štátnej správy (§ 8a O.s.p.), rozhodol, že na prejednanie a rozhodnutie o nároku žalobcov na náhradu škody podľa § 70 zákona č. 274/2009 Z.z. nie je daná právomoc Obvodného lesného úradu v Prešove a na prejednanie a rozhodnutie je daná právomoc súdu. Uviedol, že účelom každej právnej úpravy v konkrétnej oblasti verejnej správy je vytvoriť zákonný rámec verejným subjektívnym právam a povinnostiam vyplývajúcim z verejnoprávnych vzťahov. Každý orgán, ktorému zákon zveril úlohy na danom úseku verejnej správy, plní túto funkciu v rozsahu zákonom určenom. Pokiaľ teda zákonodarca v právnej norme § 74 ods. 1, 2 zákona č. 274/2009 Z.z. neustanovil oprávnenie obvodného lesného úradu rozhodovať o nárokoch na náhradu škody, nie je daná právomoc tohto orgánu na rozhodovanie o týchto nárokoch. Právomoc obvodného lesného úradu nebolo možné založiť na ustanovení § 79 ods. 1, 2 zákona o poľovníctve, pretože právna úprava tohto ustanovenia sa vzťahuje na všetky konania o právach a povinnostiach v zmysle zákona o poľovníctve, v ktorých zákonodarca zveril právomoc orgánom štátnej správy na úseku poľovníctva ustanovenú v tomto zákone a to v § 72 ministerstvu, v § 73 krajskému lesnému úradu a v § 74 ods. 1, 2 obvodnému lesnému úradu. Nárok žalobcov na náhradu škody spôsobenej diviачou zverou na poľnohospodárskych plodinách zakladá zodpovednosť podľa zákona č. 274/2009 Z.z., z ktorých dôvodov uplatnenie nároku musí spĺňať zákonné podmienky ustanovené v tomto zákone, avšak na prejednanie a rozhodovanie o spore medzi účastníkmi konania, ktorý má prvky občianskoprávneho charakteru, nie je oprávnený orgán štátnej správy na úseku poľovníctva, ale v rámci svojej právomoci (§ 7 O.s.p.) súd v občianskom súdnom konaní.

Z vyššie uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že odvolací súd nesprávne posúdil otázku právomoci súdu, keď mal za to, že prejednanie uplatneného nároku na náhradu škody patrí do právomoci obvodného lesného úradu a tým účastníkom konania odňal možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Konanie tak zaťažil vadou uvedenou v § 237 písm. f/ O.s.p., čím je daný dovolací dôvod podľa § 243 ods. 1 písm. a/ O.s.p. Zastavenie konania z dôvodu nedostatku procesnej podmienky v postupe všeobecného súdu, ku ktorému došlo v dôsledku chybného právneho posúdenia právomoci súdu, treba považovať za odopretie ústavou upraveného práva na súdnu ochranu, v konečnom dôsledku znamenajúceho odmietnutie spravodlivosti a naplnenia dovolacieho dôvodu podľa § 237 písm. f/ O.s.p. Ak súd zastaví konanie z dôvodu nedostatku právomoci, i keď pre tento procesný postup neboli dané predpoklady, odníme účastníkovi konania možnosť pred súdom konať (R 82/2002).

Generálny prokurátor Slovenskej republiky tak dôvodne podal vo veci mimoriadne dovolanie podľa § 243e ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243f ods. 1 písm. a/ O.s.p., § 237 písm. f/ O.s.p., keďže to vyžadovala ochrana práv a zákonom chránených záujmov účastníka konania a túto ochranu nebolo možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami.

Generálny prokurátor napadol mimoriadnym dovolaním len výrok uznesenia odvolacieho súdu o zrušení rozsudku súdu prvého stupňa, zastavení odvolacieho konania a postúpení veci Obvodnému lesnému úradu v Prešove. Keďže výrok o trovách konania mimoriadnym dovolaním dotknutý nebol, avšak v zmysle § 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 2 písm. b/ O.s.p. ide o závislý výrok, Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil napadnuté uznesenie odvolacieho súdu v celom rozsahu (§ 243b ods.1 O.s.p.) a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

Ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia, súd, ktorého rozhodnutie bolo zrušené, koná ďalej o veci. Pritom je právny názor súdu, ktorý rozhodoval o dovolaní, záväzný. V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.